

recensioner

Mats Alvesson och Kaj Sköldbberg (2008) *Tolkning och reflektion. Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*, Studentlitteratur, Lund. ISBN: 978-91-44-04615-0 (pbk). 598 sidor.

Tolkning och reflektion har haft ett stort inflytande. Med åren har boken blivit ett standardverk för studenter på C- och D-nivå samt på doktorandnivå, och många är de kulturgeografiska avhandlingar som diskuterar abduktion som ett mer dynamiskt angreppssätt än induktion och deduktion med referens till den första upplagan från 1994. Dess inflytande är också välförtjänt, som den fördjupande och ambitiösa bok den är. Men även vetenskapsfilosofiska och metodologiska orienteringar blir efterhand mer eller mindre inaktuella, och så var fallet även här.

Denna andra upplaga är därför mycket välkommen. Förutom att dess resonemang uppdaterats och aktualiserats är den mer läsvänlig, mer omfattande, bättre strukturerad och hänger bättre ihop än första upplagan. Grundtanken finns kvar, ambitionen att hitta en balanserad väg mellan den bokstavstrogenhet som i teorin kännetecknar alla vetenskapsfilosofiska riktningar: empiri är värdefullt men inte så fundamentalt som grundad teori förespråkar, en känslighet visavi språkspel är av värde, men inte allenarådande som postmodernister menar, osv. Lagom (detta så svenska ord) räcker, med andra ord. Även om jag inte håller med i denna mer pragmatiska metavetenskapsfilosofiska ståndpunkt (jag tycker snarare det är en poäng att driva en vetenskapsfilosofisk linje till sin spets) är jag imponerad av Alvesson och Sköldbbergs förmåga att argumentera för sina ställningstaganden.

Även ifall boken är omfattande och tar upp komplexa resonemang blir det mycket sällan komplicerad läsning. Vid några fall blir det snårigt, som när författarna kommer in på Ricouer. Annars är framställningen av hermeneutiken tydlig och pedagogisk, det här är tankeidéer författarna verkligen hunnit smälta med åren. Därför är det kanske inte så märkvärdigt att den nyskrivna texten om kritisk realism sticker ut som det minst genomarbetade avsnittet i boken. Eller är författarnas relation till den kritiska realismen ambiva-

lent? Den kritiska realismen förespråkar ju också den en balanserad mellanväg ontologiskt och epistemologiskt.

Men detta är inte endast en bok för forskaren och läraren. Det flytande språket gör att boken passar studenter som ska skriva uppsats, i synnerhet på magister- och masternivå. För mig utgör denna bok en given fortsättning och progression på mer grundläggande metodlitteratur som Alan Brymans *Samhällsvetenskapliga metoder*. Det som oroar mig är att det finns så få böcker som denna, dvs avancerade vetenskapsfilosofiska böcker på svenska, och med Bolognaprocessens utfall lär det bli än mindre av den varan. Signalerna är tyvärr olycksbådande här: eftersom allt fler kurser på masternivå i Sverige kommer att ges på engelska blir läromedel på svenska på avancerad nivå allt mindre intressant att ge ut. Den andra upplagan av *Tolkning och reflektion* är ett konkret exempel på att så inte borde vara fallet.

Richard Ek

Bertil Svensson (2008) *Artur i Bäckarp och hans värld: en fotobok*, Isabergs förlag, Hestra. ISBN 978-91-633-3374-3. 107 sidor.

För ett antal år sedan deltog jag i en veckolång konferens i dåvarande Väst-Berlin. Eftersom jag flera gånger varit i Berlin lämnade jag kameran hemma för att känna mig friare. Det var dumt. Den veckan föll Berlinmuren.

Något sådant kunde inte ha hänt Bertil Svensson i Gällared i mellersta Halland. Han lämnar praktiskt taget aldrig kameran hemma, vilket har inneburit att han har en nästan ofattbar stor bildskatt. Kvaliteten är på samma höga nivå som kvantiteten – vid nio tillfällen har han prisbelönt av den välrenommerade tidningen FOTO. Det är inte bara en fråga om teknisk skicklighet – bilder och bildsekvenser berättar något för åskådaren.

När Bertil Svensson nu för första gången publicerar några av sina bilder blir det ett tema om arbete och vardagsliv i gången tid. Den från Bertil Svensson beskriver i boken också invånarens liv